

lidum Latr., en geeft eenige nadere inlichtingen over deze eigenaardige pupipare Diptera, waarvan de meest gewone verlegenwoordigster, zonder twijfel, de schapenluís *Melophagus ovinus* is, welke ook in Limburg overal op schapen voorkomt.

De heer J. P. Schoonhoven demonstreert 't nest van een boekvink. Dit nest had gezeten op een houten paal. Opvallend was 't, hoe het vinkenpaar het nestmateriaal en den nestvorm had weten aan te passen aan 't voorwerp waarop 't nest geplaatst was geworden.

Waar de heer Schoonhoven ditmaal voor 't eerst 'n vergadering van 't Natuurh. Genootschap bijwoont, meent de voorzitter verplicht te zijn den heere Sch. er op te wijzen, dat zijn trouw verschijnen op de maandelijksche vergaderingen ten eerste geapprecieerd zou worden. „Immers, aldus de Voorzitter, de heer Schoonhoven geeft, door 't demonstreeren alléén van dit nestje, blijk, dat hij „kijk heeft op de natuur.”

Juist dergelijke „kijkers” moeten we op onze vergaderingen hebben.

Zij toch maken onze bijeenkomsten prettig, en doen ze, wat 't voornaamste is, in hooge mate leerzaam zijn.

Alhoewel de heer Sprenger voor deze vergadering eene lezing had aangekondigd, had hij gemeend zijne spreekbeurt te moeten afstaan aan Prof. Keuller.

Op de maandelijksche vergadering, gehouden te Sittard den 29 Maart l.l., had Mevrouw van Itterson-Rotgans de vraag gesteld, of niemand der aanwezigen 'n verklaring kon geven van 't ontstaan der vuursteen.

Een hunner had toen gezegd, dat dergelijke steenen zich gevormd zouden hebben rondom een reeds bestaand voorwerp.

't Was naar aanleiding van dit antwoord — waarmee de heer Keuller zich niet gansch en al kon vereenigen — dat hij eene „causerie”, zooals hij 't noemde, hield over vuursteen.

'n Uitgebreide collectie vuursteen en voorwerpen, welke met vuursteen in nauw verband staan, diende ter verduidelijking van wat Professor Keuller, die op dit gebied zoo goed thuis is, op de vergadering uiteenzette.

In 't eerstvolgend Maandblad zullen we z'n „causerie” uitgebreid behandelen.

Nieuwe planten in den Museum-tuin.

Gagea arvensis Schult.
Akker geelster.
Gagea stenopetala Rehb.
Weide geelster.
Gagea spathacea Salish.
Scheede geelster.
Euphorbia amygdaloides L.
Amandel wolfsmelk.
Epilobium montanum L.
Bergbastaardwederik.
Fritillaria meleagris L.
Kievietsbloem.
Primula officinalis Jacq.
Gewone sleutelbloem.
Thlaspi alpestre L. calamagrostis Lej.
Barbarea vulgaris R. Br. B. arcuata Rehb.
Coronopus Ruelli All.
Gewone Varkenskers.
Hypêricum perforatum L.
S. Janskruid.

Geranium sylvaticum L.
Bosch ooievaarsbek.
Euphorbia Lathyris L.
Koffieboon.
Oenothera Lamarckiana Ser.
Grootbloemige Nachtkaaers.
Oenothera biennis L.
St. Teunisbloem.
Cytisus sagittalis Koch.
Pijlbrem.
Vinca minor L.
Maagdepalm.
Polemonium coeruleum L.
Speerkruid.
Lysimachia nemorum L.
Boschwederik.
Hyoscyamus niger L.
Bilsenkruid.
Mentha aquatica L.
Watermunt.
Mentha aquatica × *arvensis*.
Leonurus Cardiaca L.
Hertsgespan.
Polystichum Oreopteris D. C.
Berg Niervaren.
Polystichum cristatum Rth.
Kamdragende niervaren.
Asplenium Rula muraria L.
Steenruit.
Osmunda regalis L.
Koningsvaren.
Pteris aquilina L.
Adelaarsvaren.
Oenanthe peucedanifolia Poll.
Varkenskervelbladig Torkruid.
Luzula albida D. C.
Witte veldbies.
Geum rubellum Ehr.
Coronilla varia L.
Bont Kroonkruid.
Vicia pannonica Jacq.
Hongaarsche wikke.
Medicago arabica All.
Gevlekte rupsklaver.
Lathyrus tuberosus L.
Aardakker.
Digitalis lutea L.
Geel Vingerhoedskruid.
Scilla campanulata L.
Centaurea Calcitrapa L.
Sterredistel.
Asperula cynanchica L.
Wit ruwblad.
Arabis arenosa Scop.
Zand scheefkelk.
Chelidonium majus L. laciniatum.
Senecio nemorensis Jacq. —
Melilotus albus Desr.
Witte Honingklaver.
Neslea paniculata Des.
Vinkenzaad.
Malva verticillata L.
Kransmalva.
Sideritis montana L.
IJzerkruid.
Nicandra physaloides Gaertn.
Gifbes.
Cirsium corymbosum Scop.
Wolfig vederdistel.
Thalictrum flexuosum Bernh.

Chenopodium glaucum L.
 Zeeegroene ganzevoet.
Tridentalis europaea L.
 Zevenster.
Stachys germanica L.
 Wollige Andoorn.
Plantago major L. purp.
Medicago media Pers.
 Gele Luzerne.
Carduus nutans L.
 Knikkende distel.
Bifora radians M. B.
 Holzaad.
Briza minor Host.
 Klein Liefdegras.
Meiblotus (Trigonella) coeruleus Ser. procumbens.
Corydalis claviculata D. G.
 Windende helmblom.
Carduus macrocephalus Desv.
Hippuris vulgaris L.
 Lidsteng.
Chenopodium murale L.
 Muur ganzevoet.
Xanthium strumarium L.
 Ongedoornde stekelmoot.
Prunella vulg. L. fl. Alb.
 Gewone Brunel.
Asarum europaeum L.
 Mansoor.
Vaccaria Parviflora Much.
 Koekruid.
Asperula tinctoria L.
Asperula odorata L.
 Lieve vrouwe bedstroom.
Festuca Duriusecula L.
 Hard Zwenkgras.
Scilla nutans L.
 Bosch hyacint.
Phyteuma spicatum L.
 Aardragende Rapunzel.
Empetrum nigrum L.
 Kraaiheide.
Rumex spinoza Campd.
 Harde Zuring.
Phleum asperum Jacq.
 Ruw Doddegras.
Torilis microcarpa Bess.
Amaranthus blitoides Wats.
Turritis glabra L.
 Torenkruid.
Draba muralis L.
 Hongerbloempje.
Vioia altaica Pall.
 Groot viooltje.
Althaea hirsuta L.
 Ruwe Heemst.
Bromus briziformis F en M.
 Trilgrasdravik.
Sisymbrium Loeselii L.
 Loesels Raket.
Rumex domesticus Hartm.
 Huis Zuring.
Anthemis ruthenica MB.
 Rutheense Kamilje.
Medicago falcata L.
 Sikkelt Rupsklaver.
Atropa Belladonna L. fr. lut.
 Geelvruchtige wolfskers.
Cirsium lanceolatum Scop. fl. alb.
Carduus hamulosus Ehrh.

Asperula arvensis L.
 Akker ruwblad.
Dipsacus sylvestre Mill.
 Wilde Kaardebol.
Melilotus indicus All.
 Kleinbloemig Honigklaver.
Setaria verticillata P. B.
 Krans naaldaar.
Lavatera trimestris L.
 Grootbloemige Lavatera.
Bromus ramosus Huds.
 Ruwe dravik.
Centaurea nemoralis L.
 Malteser centaurie.
Trifolium tomentosum L.
 Viltige klaver.
Anthemis altissima L.
Helminthia echinoides Gaertn.
 Dubbelkelk.
Carex cyperoides L.
Avena pratensis L.
 Weide havergras.
Potentilla agrimonoides Pursh.
Valeriana auricula D. C.
Plantago Lagopus L.
Erica cinerea L.
 Grauwe Dopheide.
Blitum virgatum L.
 Roode aardbei spinazie.
Erysimum orientale R. Br.
 Witte steenraket.
Fumaria capreolata L.
 Rankende Duivenkervel.
Armeria elongata Hoffm.
 Eng-gras.
Gratiola officinalis L.
 Genadekruid.
Pulegium vulgare Mill.
 Polei.
Mentha rubra Huds.
Galeobdolon luteum Huds.
 Gele Doovennetel.
Tenacium Botrys L.
 Tros Gamander.
Ajuga reptans L. fl. alb.
 Wit knipend zenegroen.
Lonicera Periclymenum L.
 Kamperfoelie.
Valeriana dioica L.
 Kleine valeriaan.
Meum athamanticum Jacq.
Petasites officinalis Much.
 Groot rood hoefblad.
Inula Helenium L.
 Echte Alant.
Dipsacus pilosus L.
 Behaarde Kaardebol.
Carduus acanthoides L.
 Veeldoornige distel.
Oncopordon Acanthium L.
Achusa officinalis L.
 Ossetong.
Achusa sempervirens L.
 Overblijvende ossetong.
Silene inflata Sm. latifolia Sch. en Kil.
Poa sudetica Haenke.
 Berg beemdgras.
Rumex salicifolius Weium.
Rumex alpinus L.
Bunias orientalis L.
 Hardvrucht.

Rapistrum Perenne All.
Rapistrum.
Epipactis atrorubens Hoffm.
Bruinroode Moeraswortel.

Otiorrhynchus singularis L. op Taxus.

De snuittor, door Dr. Beckers op de laatste maandvergadering meêgebracht en als schadelijk voor taxus opgegeven, werd door mij gedetermineerd naar Everts, Coleoptera Neerlandica, als *Otiorrhynchus singularis* L. Everts zegt niet, dat deze keversoort op taxus aangetroffen wordt, maar noemt wel een groot aantal andere planten: „..... zeer gemeen op allerlei jonge boomen, heesters en kruidachtige planten; ook op den-
nen en bloeienden Meidoorn. Soms schadelijk aan jonge eiken, vruchtbomen, Pelargoniums, rozen en frambozen; zij werd 's nachts knagende aan rozen aangetroffen, terwijl zij overdag zich verborgen houdt. Bij Goes als schadelijk waargenomen door het afvreten der knoppen van entloten der vruchtbomen.” i.e. Vol. II, p. 570.

Ook Kaltenbaeh, Pflanzenfeinde, kent geen *Otiorrhynchus* als vijand van *Taxus*.

Deze snuittorren zijn blijkbaar in hoogen graad polyphag. *Otiorrhynchus singularis* L. is overigens synoniem met *picipes* F. en *granulatus* Herbst.

Sittard.

H. SCHMITZ, S. J.

Trientalis europaea L.

(Zevenster).

Voor eenige weken zond me Dr. Ploem uit Vaals *Trientalis europaea* L., met mededeeling, dat ze in vrij groote hoeveelheid op Nederlandsch gebied groeit.

Tot nu toe was ze nooit in Zuid-Limburg aangetroffen.

In Noord-Nederland is Zevenster slechts op enkele plaatsen aanwezig (ter Apel, Staphorst, Denekamp en nog een paar andere plaatsen in dezelfde streek).

In naburig Belgisch gebied zag ik haar (nog vóór den oorlog) vrij veel in 't bosch tusschen Teuven en St. Maartensvoeren (Koenbosch) en verder bij Baraque Michel en Stavelot.

Bij Aken is de groeiplaats door verbouwing zoo goed als verdwenen.

Haar totaal geografisch gebied omvat vooral Noord- en Midden-Europa; maar bovendien komt ze ook voor in Siberië en Japan.

* *

De verspreiding van *Trientalis*, voor wat 't naburig Belgisch, Duitsch en Nederlandsch gebied betreft, herinnert aan die van vele andere planten, welke in de Ardennen en Eifel veelvuldig voorkomen, in Zuid-Limburg al afnemen, maar waarvan men hier en daar voortzettingen aantreft over Noord-Limburg (Mook), Veluwe, Overijsel tot in Drenthe, dus allemaal grensprovincies, terwijl ze in de overige provincies vrijwel ontbreken, zooals 't geval is met o.a. *Equisetum silvaticum*, *Galium silvaticum*, *Ranunculus nemorosus*, *Amelanchier*, *Senecio Fuchsii*, enz.

Met de geologische formaties alléén kan dit verschijnsel niet verklaard worden.

* *

Trientalis maakt deel uit van de Primulaceënfamilie en wordt vaak ingeschreven bij het geslacht *Lysimachia*; maar ze verschilt hiervan, doordat de bladeren hoofdzakelijk aan den top van den stengel rosetachtig gerangschikt zijn, terwijl ze bij *Lysimachia* over den heelen stengel verspreid zitten.

De tengere, 7—10 c.M. hooge stengel draagt in de bladoksels, aan lange, slanke steeltjes, 1—2 witte stervormige bloemen, die meestal zeventalige bloemdeelen hebben, doch nu en dan ook van 6—8 kunnen varieeren, evenals de bolvormige doosvrucht met 6—7—8 kleppen kan openspringen.

Zelden is de bloemkleur rose.

* *

Trientalis groeit liefst in vochtige, schaduwrijke bosschen; haar heel lichaamsgestel wijst daar al op.

Ze behoort tot de gewassen, welke deels hun voedsel putten uit vergane bladeren. Rottingsbacteriën ontleden dezen afval zoodanig, dat er organische verbindingen ontstaan, welke direct door de daarvoor speciaal ingerichte zuigwortels van deze plantengroep kunnen opgenomen worden.

De rest der stofwisseling wordt bezorgd door de groene bladeren.

Evenals de zwammen, die 't eten moeten bereiden voor een andere plantengroep, aan een bepaalde omgeving gebonden schijnen te zijn, zullen ook deze rottingsbacteriën niet lang in functie blijven, wanneer men zulke humusplanten in anderen grond overbrengt, zelfs niet als dit geschiedt door een grooten aardkruit van haar standplaats mee te nemen. Evenmin zouden zaailingen van dergelijke planten in ergens anders liggenden humusgrond lang leven.

Nochtans dunkt me, te oordeelen naar wat ik ondervond bij overplanting en uitzaaiing van boschbessen, *Pirola* en andere, dat er toch wel goede resultaten met de cultuur te bereiken zijn, mits men tevens ook aan alle invloeden (temperatuur, belichting, vocht enz.), waaraan zulke planten in de natuur bepaalde eischen stellen, tracht te voldoen.

In ieder geval hielden ze 't tot nu toe langer uit en waren fleuriger dan orchideeën.

* *

We vleien ons met de hoop, dat daar in Limburg's Zuid-Oosthoek, waar Eiffel en Ardennen tegen elkaar uitloopen, nog menige rareiteit zal aan den dag komen, nu er een deskundig, ijverig lid van ons Genootschap voor goed gevestigd is.

Want om de flora eener streek, (zelfs van een kleine) goed te leeren kennen, moet men er wonen; dat hollen zoo nu en dan 'ns door Zuid-Limburg haalt voor die kennis weinig uit.

Nuttli.

A. DE WEVER.

De Nederlandsche mieren en haar gasten.

Zooals men weet zijn „de Nederlandsche mieren en haar gasten” van Pater Schmitz S. J. in afzonderlijken boekvorm uitgekomen. Zonder uitzondering luiden de tot nu toe verschenen recensies allergeunstigst.

Dr. A. C. Oudemans schrijft er o.a. over in de „Levende Natuur”: „Een heerlijk boek voor jongens. De Nederlandse mieren en haar gasten, door H. Schmitz. Een mierenboek zou men het kunnen noemen. Maar niet in denzelfden zin als van een